

NOTA DE PREMSA

Paper 2 del Pacte Industrial “Vers un nou model de desenvolupament territorial: el repte de reaprendre formes de treball”

Aprentatge i coproducció de polítiques, reptes per al desenvolupament econòmic del segle XXI

- Els reptes del desenvolupament territorial requereixen canvis en els rols dels diferents actors i les seves formes d'interacció.
- La complexitat territorial fa necessària una governança en xarxa, fet que comporta afrontar el conflicte i considerar els temes de poder.
- Els investigadors socials han de tenir un paper més rellevant en la construcció d'estratègies de desenvolupament econòmic.

Barcelona, 19 d'octubre de 2015. El Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona ha presentat aquesta tarda el document “**Vers un nou model de desenvolupament territorial: el repte de reaprendre formes de treball**”, que ha estat elaborat per les economistes **Miren Estensoro** i **Miren Larrea**, d'Orkestra - Instituto Vasco de Competitividad, i esdevé el segon número de la col·lecció Papers del Pacte Industrial. La presentació s'ha celebrat a la Sala d'actes de l'edifici El Vagó del recinte de l'Escola Industrial en el marc d'una taula rodona sobre nous models de desenvolupament territorial que ha comptat amb la participació, a més de les autores del document, de **Carles Ruiz**, president del Comitè Executiu del Pacte Industrial i alcalde de Viladecans; **Josep M. Vilalta**, secretari executiu de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), i **Carles Rivera**, coordinador gerent del Pacte Industrial.

L'objectiu d'aquest document és aportar elements per reflexionar sobre noves maneres d'emprendre els principals **reptes del desenvolupament territorial**, utilitzant com a punt de partida un diagnòstic sobre la implementació d'estratègies d'especialització intel·ligent al País Basc. La idea central és que **la resolució amb èxit d'aquests reptes requereix canvis en profunditat en els rols dels diferents actors del territori i les seves formes d'interacció.**

El document aporta reflexions especialment rellevants per crear **espais de trobada** com el que està configurant el **Pacte Industrial**, que serveixen d'**apropament** entre el **món del coneixement** i els **actors** que treballen en l'àmbit del **desenvolupament local**. També per a **institucions municipals i locals de nivell intermig** (AMB, Diputació de Barcelona), en la mesura que comparteixen la **responsabilitat** de **dotar al territori** d'aquests **espais de trobada** i d'aquestes **noves formes de treballar**.

DOS REPTES PRINCIPALS DEL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL

L'estudi identifica els dos reptes principals del desenvolupament territorial: el primer és la necessitat de millorar fórmules de **governança multinivell**; el segon és aconseguir **que les estratègies que es dissenyen i planifiquen es puguin portar a la pràctica.**

GOVERNANÇA EN XARXA vs. GOVERNANÇA JERÀRQUICA

Per emprendre el repte de la governança multinivell, es destaca la rellevància del model de **governança en xarxa** respecte de la governança jeràrquica. La governança en xarxa és necessària perquè hi ha complexitat regional. En el territori conviuen **diversos actors**, que inclouen els diferents nivells de govern d'una regió, amb **interessos diversos**, tots legítims. Tanmateix, en aquest context encara persisteixen les estructures jeràrquiques de governança malgrat la ineficiència provada dels mecanismes de domini. Darrere d'això apareix un element clau poc present encara en els marcs conceptuals tradicionals sobre desenvolupament territorial: el poder.

LA CESSIÓ DE PODER

Necessitem formes de treball que facin emergir els interessos en conflicte i plantejar la construcció de models de governança que permetin treballar sobre ells. Els investigadors socials poden facilitar aquests processos, entre altres fórmules, a través del que les autores denominen **recerca acció**. El model de governança en xarxa requereix **distribuir el poder**, i això és una cosa per a la qual molts governs encara no estan preparats. Però no només es distribueix el poder, es distribueix també la **coresponsabilitat en la construcció de les polítiques**. La col·laboració, eix dels modes de governança en xarxa, comporta no només **poder incidir en els processos de la resta**, sinó **acceptar que la resta incideixi en els nostres processos**.

CANVIS EN LES FORMES DE TREBALL

Tal com suggereix el títol del document, la clau està en el canvi de formes de treball en el dia a dia. Es proposen canvis en els modes de fer dels següents actors del territori.

- **Transformació dels models organitzatius dels governs**

Els **equilibris de poder** dins dels governs, entre diferents **departaments**, són un **escull** per transformar els models organitzatius. La transformació en la governança només pot arribar des de la transformació dels models organitzatius dels governs.

- **Participació dels partits polítics en les estratègies territorials**

Tot i que se sap que **els partits polítics incideixen en les decisions dels governs**, **els acadèmics** funcionen amb models que **obvien aquesta relació**. Per tant, abordar les estratègies territorials amb la participació de tots els actors rellevants requereix un exercici, per part dels partits polítics, de **participació en les dinàmiques territorials com un actor més**. Això no sols significa un canvi per als partits, que s'enfronten al repte de jugar un paper més transparent en les estratègies territorials, sinó per a la resta d'actors per als quals, freqüentment, la interacció amb els partits és encara un tema tabú.

- **El rol de la investigació social**

La comunitat acadèmica s'ha acostumat a observar la realitat i fer recomanacions sense implicar-se en els processos que farien que aquestes recomanacions poguessin ser posades en pràctica. Tanmateix, una governança en xarxa en què els processos s'aborden de forma col·laborativa requereix de la **universitat** i d'altres **organismes d'investigació la participació activa** en aquests processos. Hi ha un paper potencial per als investigadors socials en la construcció de la innovació social que no s'està aprofitant, el que representa una **oportunitat** per millorar aquestes interrelacions i per crear els espais propicis per a que aquesta millora es produeixi.

El Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona és una associació constituïda l'any 1997 amb la missió de configurar una aliança estratègica entre administracions públiques, organitzacions empresarials i sindicats per impulsar la competitivitat de la indústria, fomentar la creació d'ocupació i millorar la cohesió social i la sostenibilitat al territori metropolità.

En el marc d'aquesta aliança, el Pacte Industrial ha aconseguit sumar les voluntats de 45 ajuntaments, 13 organitzacions empresarials, els 2 sindicats majoritaris, la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona, l'Àrea metropolitana de Barcelona, 5 consells comarcals, 6 universitats i diverses institucions vinculades al desenvolupament econòmic.

Per a més informació: Carlos Martínez – Tel.: 93 260 02 22 - 669 540 984